Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

5. prosince 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v občanských věcech – Řízení o evropském platebním rozkazu – Nařízení (ES) č. 1896/2006 – Evropský platební rozkaz prohlášený za vykonatelný – Doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních – Nařízení (ES) č. 1393/2007 – Absence účinného doručení konstatovaná při výkonu – Vnitrostátní právní úprava, která stanoví opravný prostředek umožňující žalovanému domáhat se zrušení evropského platebního rozkazu – Právní následky – Povinnost soudu, jemuž byla věc předložena, prohlásit evropský platební rozkaz za neplatný“

Ve věci C-389/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Amtsgericht Wedding (Okresní soud ve Weddingu, Německo) ze dne 19. května 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 27. června 2023, v řízení

Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH

proti

Oranžerii Gimel II EOOD,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení: F. Biltgen (zpravodaj), předseda prvního senátu vykonávající funkci předsedy druhého senátu, M. L. Arastey Sahún, předsedkyně pátého senátu a J. Passer, soudce,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH: W. Kreuzer a F. Sturm, Rechtsanwälte,

– za Oranžerii Gimel II EOOD: W. Hoffmann, Rechtsanwalt,

– za Evropskou komisi: S. Noë a J. Vondung, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (Úř. věst. 2006, L 399, s. 1), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. 2007, L 324, s. 79).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH, společností s ručením omezeným se sídlem v Německu, a společností Oranžerii Gimel II EOOD (dále jen „Oranžerii“), společností s ručením omezeným s jediným společníkem se sídlem v Bulharsku, ve věci výkonu evropského platebního rozkazu.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1896/2006

3 Body 9, 10, 24 a 26 odůvodnění nařízení č. 1896/2006 uvádějí:

„(9) Účelem tohoto nařízení je zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit řízení o sporech v přeshraničních případech týkajících se nesporných peněžních nároků a snížit náklady na ně a umožnit volný pohyb evropských platebních rozkazů ve všech členských státech stanovením minimálních norem, díky jejichž dodržování bude zbytečné zahajovat v členském státě výkonu jakékoli mezitímní řízení před uznáním a výkonem.

(10) Řízení zavedené tímto nařízením by mělo sloužit jako dodatečný a volitelný prostředek pro žalobce, který má nadále možnost využít řízení podle vnitrostátního práva. Toto nařízení také nenahrazuje ani neharmonizuje stávající mechanismy vymáhání nesporných nároků podle vnitrostátního práva.

[…]

(24) Podáním odporu ve lhůtě by mělo být řízení o evropském platebním rozkazu ukončeno, což by mělo vést k automatickému převedení věci do běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo. Pro účely tohoto nařízení by se pojem ‚běžné občanské soudní řízení‘ neměl nezbytně vykládat ve významu, který má podle vnitrostátního práva.

[…]

(26) Soudní poplatky podle článku 25 by neměly zahrnovat například odměny za právní zastoupení nebo náklady na doručení písemností subjektem jiným, než je soud.“

4 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„1. Účelem tohoto nařízení je:

a) zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně;

a

b) umožnit volný pohyb evropských platebních rozkazů ve všech členských státech stanovením minimálních norem, díky jejichž dodržování je zbytečné zahajovat v členském státě výkonu jakékoli mezitímní řízení před uznáním a výkonem.

2. Toto nařízení nebrání žalobci uplatňovat nárok ve smyslu článku 4 s využitím jiného řízení, které je k dispozici podle práva členského státu nebo práva Společenství.“

5 Článek 12 uvedeného nařízení, nadepsaný „Vydání evropského platebního rozkazu“, v odstavcích 3 a 5 stanoví:

„3. V evropském platebním rozkazu bude žalovaný poučen, že má možnost

a) zaplatit žalobci částku uvedenou v rozkazu,

nebo

b) napadnout rozkaz podáním odporu u soudu původu do 30 dnů ode dne, kdy mu byl rozkaz doručen.

[…]

5. Soud zajistí, aby byl rozkaz žalovanému doručen v souladu s vnitrostátním právem způsobem, který splňuje minimální normy stanovené v článcích 13, 14 a 15.“

6 Článek 13 téhož nařízení, nadepsaný „Doručení s dokladem o přijetí žalovaným“, zní:

„Evropský platební rozkaz může být žalovanému doručen v souladu s vnitrostátními právními předpisy státu, v němž je doručován, některým z těchto způsobů:

a) osobní doručení, při němž žalovaný podepíše potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;

b) osobní doručení, při němž příslušná osoba, která doručení uskutečnila, podepíše dokument, v němž uvede, že žalovaný dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu, a datum doručení;

c) doručení poštou, při němž žalovaný podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;

d) doručení elektronickými prostředky, jako je fax nebo elektronická pošta, při němž žalovaný podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.“

7 Článek 14 nařízení č. 1896/2006, nadepsaný „Doručení bez dokladu o přijetí žalovaným“, stanoví:

„1. Evropský platební rozkaz může být také doručen žalovanému v souladu s vnitrostátními právními předpisy státu, v němž je doručován, některým z těchto způsobů:

a) osobní doručení na osobní adresu žalovaného osobám, které žijí ve stejné domácnosti jako žalovaný nebo jsou tam zaměstnány;

b) v případě, že žalovaný je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobou, osobní doručení na obchodní adresu žalovaného osobám, které žalovaný zaměstnává;

c) uložení rozkazu v poštovní schránce žalovaného;

d) uložení rozkazu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky žalovaného za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty;

e) doručení poštou bez dokladu podle odstavce 3, pokud má žalovaný adresu v členském státě původu;

f) doručení elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že žalovaný s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.

2. Pro účely tohoto nařízení není doručení podle odstavce 1 přípustné, pokud není adresa žalovaného známa s jistotou.

3. Doručení podle odst. 1 písm. a), b), c) a d) se potvrzuje pomocí:

a) dokladu podepsaného příslušnou osobou, která doručení uskutečnila, s uvedením:
   i) způsobu doručení,

      a
   ii) data doručení,

      a
   iii) pokud byl rozkaz doručen jiné osobě než žalovanému, jména dotyčné osoby a jejího vztahu k žalovanému,

   nebo

b) potvrzení o přijetí osobou, jíž byl rozkaz doručen podle odst. 1 písm. a) a b).“

8 Článek 15 tohoto nařízení, nadepsaný „Doručení zástupci“, stanoví:

„Rozkaz lze doručit podle článků 13 nebo 14 i zástupci žalovaného.“

9 Článek 16 uvedeného nařízení, nadepsaný „Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu“, stanoví:

„1. Proti evropskému platebnímu rozkazu může žalovaný podat odpor u soudu původu za použití vzorového formuláře F uvedeného v příloze VI, který obdrží spolu s evropským platebním rozkazem.

2. Odpor musí být odeslán do 30 dnů od doručení rozkazu žalovanému.

[…]“

10 Článek 18 téhož nařízení, nadepsaný „Vykonatelnost“, zní:

„1. Pokud ve lhůtě stanovené v čl. 16 odst. 2, s přihlédnutím k přiměřené době pro doručení odporu, nebyl soudu původu doručen žádný odpor, prohlásí soud původu neprodleně evropský platební rozkaz za vykonatelný, k čemuž použije vzorový formulář G uvedený v příloze VII. Soud ověří datum doručení.

2. Aniž je dotčen odstavec 1, řídí se formální požadavky na vykonatelnost právem členského státu původu.

3. Soud zašle vykonatelný evropský platební rozkaz žalobci.“

11 Článek 26 nařízení č. 1896/2006, nadepsaný „Vztah k vnitrostátnímu procesnímu právu“, stanoví:

„Veškeré procesní otázky, jež nejsou konkrétně upraveny tímto nařízením, se řídí vnitrostátním právem.“

12 Článek 27 tohoto nařízení zní:

„Tímto nařízením není dotčeno použití nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech [(Úř. věst. 2000, L 160, s. 37; Zvl. vyd. 19/01, s. 227)].“

Nařízení č. 1393/2007

13 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 stanoví:

„Toto nařízení se použije na občanské a obchodní věci, kdy musí být soudní nebo mimosoudní písemnost zaslána z jednoho členského státu do druhého za účelem doručení v druhém členském státě. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání nebo opomenutí při výkonu státní moci (*acta iure imperii*).“

14 Článek 7 tohoto nařízení, nadepsaný „Doručování písemností“, v odstavci 1 stanoví:

„Přijímající subjekt doručí písemnost sám nebo ji nechá doručit v souladu s právními předpisy přijímajícího členského státu nebo zvláštním způsobem vyžádaným odesílajícím subjektem, pokud tento způsob není neslučitelný s právními předpisy tohoto členského státu.“

15 Článek 8 uvedeného nařízení, nadepsaný „Odmítnutí přijmout písemnost“, stanoví:

„1. Přijímající subjekt vyrozumí adresáta pomocí jednotného formuláře uvedeného v příloze II o tom, že může odmítnout přijetí doručované písemnosti v okamžiku jejího doručení nebo že může vrátit písemnost přijímajícímu subjektu do jednoho týdne od doručení, pokud není vyhotovena v jednom z následujících jazyků nebo k ní není připojen překlad do některého z těchto jazyků:

a) jazyk, kterému adresát rozumí, nebo

b) úřední jazyk přijímajícího členského státu nebo v případě, že v daném členském státě je několik úředních jazyků, úřední jazyk nebo jeden z úředních jazyků místa doručení.

2. Pokud je přijímající subjekt uvědomen o tom, že adresát odmítá písemnost přijmout podle odstavce 1, neprodleně o tom uvědomí odesílající subjekt prostřednictvím potvrzení uvedeného v článku 10 a vrátí žádost a písemnosti, jejichž překlad se vyžaduje.

3. Pokud adresát odmítne přijmout písemnost podle odstavce 1, lze provést opravné doručení písemnosti tak, že se adresátovi v souladu s ustanoveními tohoto nařízení doručí dotyčná písemnost spolu s překladem do jednoho z jazyků stanovených v odstavci 1. V takovém případě je datem doručení písemnosti datum, kdy je v souladu s právními předpisy přijímajícího členského státu doručena písemnost spolu s překladem. Má-li však být podle právních předpisů členského státu písemnost doručena v určité lhůtě, je datem, které je třeba vzít ve vztahu k žadateli v úvahu, datum doručení původní písemnosti určené podle čl. 9 odst. 2.

[…]“

Německé právo

16 Ustanovení § 1092a Zivilprozessordnung (občanský soudní řád, dále jen „ZPO“), nadepsané „Opravný prostředek při nedoručení nebo vadném doručení evropského platebního rozkazu“, zní takto:

„(1) Žalovaný může navrhnout zrušení evropského platebního rozkazu, pokud mu evropský platební rozkaz

1. nebyl doručen nebo

2. byl doručen způsobem, který nesplňuje požadavky stanovené v článcích 13 až 15 nařízení [č. 1896/2006].

Návrh musí být podán ve lhůtě jednoho měsíce od okamžiku, kdy se žalovaný dozvěděl o vydání evropského platebního rozkazu nebo o vadě doručení nebo se o nich dozvědět mohl. Vyhoví-li soud návrhu z některého z důvodů uvedených v první větě, rozhodne o neplatnosti evropského platebního rozkazu.

(2) V případě, že soud v okamžiku podání návrhu podle odstavce 1 první věty již evropský platební rozkaz prohlásil podle článku 18 nařízení [č. 1896/2006] za vykonatelný a nyní vyhoví

návrhu, prohlásí nucený výkon z platebního rozkazu za nepřípustný. Odstavec 1 třetí věta platí obdobně.

(3) Rozhodnutí se přijímá usnesením. Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek. Ustanovení § 1092 odst. 2 až 4 se použije obdobně.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

17 Na návrh společnosti Bulgarfrukt Amtsgericht Wedding (Okresní soud ve Weddingu, Německo), který je předkládajícím soudem, vydal dne 4. ledna 2019 evropský platební rozkaz vůči společnosti Oranžerii.

18 Bulharský přijímající subjekt potvrdil, že tento platební rozkaz byl doručen dne 26. července 2019 podle nařízení č. 1393/2007. Toto potvrzení však neuvádí použitý způsob doručení, s výjimkou toho, že je v něm v bulharském jazyce uvedeno, že „[o]soba adresu opustila a v registru není její [současná] adresa zapsána. Rozhodnutí […] se považují za řádně doručená“.

19 Dne 24. dubna 2020 prohlásil předkládající soud, který předpokládal, že došlo k účinnému doručení, uvedený evropský platební rozkaz za vykonatelný podle čl. 18 odst. 1 nařízení č. 1896/2006.

20 Faxem ze dne 1. března 2021 podala společnost Oranžerii proti témuž evropskému platebnímu rozkazu odpor, přičemž tvrdila, že se o něm dozvěděla až dne 24. února 2021 v rámci opatření k výkonu rozhodnutí.

21 Předkládající soud informoval tuto společnost o dostupných opravných prostředcích a ta poté podala návrhem ze dne 25. března 2021 opravný prostředek podle § 1092a ZPO.

22 Pokud jde o tento opravný prostředek, který je upraven v § 1092a ZPO, proti evropskému platebnímu rozkazu, předkládající soud vyjadřuje nejprve pochybnosti o slučitelnosti tohoto § 1092a s unijním právem.

23 Německá právní úprava je totiž z důvodu, že soudu, jemuž byla věc předložena, ukládá, aby zrušil evropský platební rozkaz, který nebyl doručen nebo byl doručen neúčinně, přísnější než zásady plynoucí z rozsudku ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen (C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144), podle něhož musí taková situace vést k neplatnosti prohlášení vykonatelnosti takového evropského platebního rozkazu.

24 V tomto ohledu má předkládající soud v první řadě za to, že § 1092a odst. 1 ZPO je v rozporu s ustanoveními článků 16 a 17 nařízení č. 1896/2006, jelikož umožňuje podat předčasně opravný prostředek, i když lhůta pro podání odporu proti takovému evropskému platebnímu rozkazu ještě nezačala běžet.

25 Ve druhé řadě, pokud se žalovaný náhodně dozví o existenci evropského platebního rozkazu vůči němu a podá opravný prostředek na základě § 1092a ZPO, musí soud, jemuž byla věc předložena, ukončit dotyčné řízení o evropském platebním rozkazu namísto toho, aby nařídil nové doručení vyvolávající právní důsledky uvedené v článcích 16 a 17 nařízení č. 1896/2006.

26 Ve třetí řadě opravný prostředek stanovený v § 1092a ZPO může bránit užitečnému účinku tohoto nařízení, jehož cílem je zajistit řádné fungování vnitřního trhu odstraňováním překážek řádného průběhu občanskoprávních řízení, jelikož žalobce raději nevyužije řízení o evropském platebním rozkazu vzhledem k riziku, že opravný prostředek na základě § 1092a ZPO zablokuje evropský platební rozkaz vydaný na jeho návrh.

27 Ve čtvrté řadě zásada, která vyplývá z rozsudku ze dne 2. března 2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157), podle níž nepřiložení formuláře stanoveného nařízením č. 1393/2007 nevede k neplatnosti celého doručení, ale vyžaduje, aby soud, jemuž byla věc předložena, takové opomenutí dodatečně zhojil, musí platit rovněž v rámci řízení o evropském platebním rozkazu zavedeného nařízením č. 1896/2006 (rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675).

28 V páté a poslední řadě v tomto smyslu hovoří i skutečnost, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1784 ze dne 25. listopadu 2020 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) (Úř. věst. 2020, L 405, s. 40) nyní v čl. 12 odst. 5 a 6 obsahuje ustanovení upravující způsoby, jak zhojit vady doručení, aniž tyto vady vedou k neplatnosti tohoto doručení jako celku.

29 Předkládající soud si dále klade otázku, zda je soud, jemuž byla věc předložena, povinen v případě, že vyhoví opravnému prostředku podle § 1092a ZPO, ačkoliv již prohlásil evropský platební rozkaz za vykonatelný, podle tohoto § 1092a rovněž prohlásit nucený výkon platebního rozkazu za nepřípustný, což by mělo za následek trvalou překážku tohoto výkonu, zatímco v případě pouhé neplatnosti prohlášení vykonatelnosti evropského platebního rozkazu by bylo možné, že se po novém účinném doručení stane uvedený evropský platební rozkaz vykonatelným.

30 Nakonec si tento předkládající soud klade otázku, zda žalovaný může podat účinný odpor proti existujícímu platebnímu rozkazu dříve, než mu byl tento rozkaz účinně doručen, vzhledem k tomu, že Soudní dvůr v bodě 49 rozsudku ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen (C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144), rozhodl, že uplatnění řízení o odporu podle článků 16 a 17 nařízení č. 1896/2006 nemůže za takových okolností přicházet v úvahu.

31 Kromě toho uvedený předkládající soud uvádí, že v případě, že by byl povinen provést nové doručení v souladu s minimálními normami stanovenými v tomto nařízení, upozornil by žalovaného, že by měl preventivně podat nový odpor. Otázka, zda je žalovaný schopen se proti evropskému platebnímu rozkazu účinně bránit však nemůže záviset na nahodilém faktoru dobré vůle soudu, jemuž byla věc předložena.

32 Za těchto podmínek se Amtsgericht Wedding (Okresní soud ve Weddingu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být nařízení [č. 1393/2007], jakož i nařízení [č. 1896/2006] vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že soud musí v rámci opravného prostředku zrušit evropský platební rozkaz, pokud nebyl žalovanému doručen nebo byl doručen neúčinně?

2) V případě kladné odpovědi na první předběžnou otázku: Musí být výše uvedená nařízení vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že nucený výkon evropského platebního rozkazu musí být prohlášen za nepřípustný, pokud platební rozkaz nebyl žalovanému doručen nebo byl doručen neúčinně?

3) V případě kladné odpovědi na první předběžnou otázku: Musí být nařízení č. 1896/2006 vykládáno v tom smyslu, že žalovaný, který má informaci o vydání evropského platebního rozkazu, tento mu ale ještě nebyl doručen nebo jeho doručení bylo neúčinné, proti němu ještě nemůže podat účinný odpor?“

K předběžným otázkám

K první otázce

33 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda ustanovení nařízení č. 1896/2006 ve spojení s ustanoveními nařízení č. 1393/2007 musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které v případě, že evropský platební rozkaz nebyl žalovanému doručen nebo byl doručen v rozporu s minimálními normami stanovenými v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, je soud, k němuž byl podán opravný prostředek proti tomuto platebnímu rozkazu, povinen prohlásit tento platební rozkaz za neplatný.

34 Zaprvé je třeba uvést, že z bodu 9 odůvodnění a z čl. 1 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1896/2006 vyplývá, že jeho účelem je zjednodušit a urychlit řízení o sporech v přeshraničních případech týkajících se nesporných peněžních nároků a snížit náklady na ně zavedením řízení o evropském platebním rozkazu (rozsudek ze dne 15. září 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, bod 20).

35 Toto jednotné a zjednodušené řízení není kontradiktorní. Žalovaný se totiž o vydání evropského platebního rozkazu dozví až v okamžiku, kdy je mu tento rozkaz doručen, a až v tomto okamžiku je poučen, jak vyplývá z čl. 12 odst. 3 nařízení č. 1896/2006, o tom, že má možnost buď zaplatit žalobci částku uvedenou v tomto rozkazu, nebo jej napadnout u soudu původu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. září 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, bod 21 a citovaná judikatura).

36 Tato možnost podat odpor směřuje ke kompenzování skutečnosti, že systém zavedený nařízením č. 1896/2006 nestanoví účast žalovaného v řízení o evropském platebním rozkazu, a to tím, že mu umožňuje popřít nárok po vydání evropského platebního rozkazu (rozsudky ze dne 22. října 2015, Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, bod 28, a ze dne 15. září 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, bod 24, jakož i citovaná judikatura).

37 Účinkem tohoto odporu je ukončení řízení o evropském platebním rozkazu a automatický přechod věci do režimu běžného řízení, ať již do evropského řízení o drobných nárocích podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích (Úř. věst. 2007, L 199, s. 1), nebo do jakéhokoli jiného příslušného vnitrostátního občanskoprávního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádal o ukončení řízení v případě odporu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. června 2013, Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, bod 31, a ze dne 15. září 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, bod 23).

38 Zadruhé je třeba připomenout, že každý evropský platební rozkaz podle nařízení č. 1896/2006 musí být doručen v souladu s minimálními normami stanovenými v článcích 13 až 15 tohoto nařízení. V případě nesplnění těchto minimálních norem by byla narušena rovnováha mezi cíli

rychlosti a účinnosti sledovanými uvedeným nařízení na straně jedné a dodržování práva na procesní obranu na straně druhé (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 37).

39 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že v případě absence doručení v souladu s uvedenými minimálními normami nezačne lhůta k podání odporu běžet, takže platnost řízení závislých na uplynutí této lhůty, zejména prohlášení vykonatelnosti podle článku 18 nařízení č. 1896/2006, je i navzdory jejich zahájení zpochybněna (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 43).

40 Zatřetí z čl. 1 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1896/2006 ve spojení s bodem 9 jeho odůvodnění vyplývá, že toto nařízení představuje „minimální normy“ stanovené pro umožnění volného pohybu evropských platebních rozkazů. Uvedené nařízení zavádí jednotný prostředek vymáhání nároků, který zaručuje rovné podmínky věřitelům i dlužníkům v celé Evropské unii, přičemž stanoví, že na veškeré procesní otázky, jež nejsou konkrétně upraveny tímtéž nařízením, se uplatní procesní právo členských států (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. června 2013, Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, bod 28, a ze dne 15. září 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, bod 28, jakož i citovaná judikatura).

41 Vzhledem k tomu, že nařízení č. 1896/2006 neupravuje případné opravné prostředky, které má žalovaný v případě, že se ukáže až po prohlášení evropského platebního rozkazu za vykonatelný, že tento rozkaz nebyl doručen nebo byl doručen způsobem, který nesplňuje minimální normy stanovené v článcích 13 až 15 tohoto nařízení, řídí se tyto procesní otázky podle článku 26 nařízení č. 1896/2006 nadále vnitrostátním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, body 46 a 47).

42 Začtvrté pokud jde o otázky týkající se doručování evropského platebního rozkazu, které nejsou upraveny nařízením č. 1896/2006, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tyto otázky musí být případně rozhodnuty v souladu s nařízením č. 1393/2007, jelikož článek 27 nařízení č. 1896/2006 stanoví, že tímto nařízením není dotčeno použití nařízení č. 1348/2000 a že toto nařízení bylo zrušeno a nahrazeno nařízením č. 1393/2007, jehož čl. 25 odst. 2 upřesňuje, že odkazy na nařízení č. 1348/2000 se považují za odkazy na nařízení č. 1393/2007 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, body 39 a 40).

43 V této souvislosti je třeba připomenout, že nařízení č. 1393/2007 stanoví v čl. 8 odst. 1, že adresát této písemnosti může odmítnout její přijetí, pokud dotčená písemnost není vyhotovena v jazyce, o němž se má za to, že mu rozumí, nebo k ní není připojen překlad do takového jazyka (rozsudek ze dne 2. března 2017, Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, bod 49).

44 Je totiž nutno dbát nejen na to, aby adresát písemnosti skutečně dotčenou písemnost obdržel, ale rovněž na to, aby mu bylo umožněno seznámit se s významem a dosahem žaloby podané proti němu v zahraničí, jakož i tento význam a dosah skutečně a v plném rozsahu pochopit, aby mohl účelně uplatnit svá práva v odesílajícím členském státě (rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, bod 34 a citovaná judikatura).

45 K tomu, aby toto právo na odmítnutí uvedené v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 mohlo účelně vyvolat účinky, je přitom nezbytné, aby byl adresát písemnosti řádně informován o existenci tohoto práva prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2017, Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, body 53 a 54).

46 Soudní dvůr z toho vyvodil, že subjekt pověřený doručováním musí za všech okolností, aniž má prostor pro uvážení, vyrozumět adresáta písemnosti o jeho právu odmítnout přijetí písemnosti, a za tímto účelem systematicky používat tento jednotný formulář (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, bod 38 a citovaná judikatura).

47 Je-li písemnost doručena adresátovi, aniž je k této písemnosti přiložen uvedený formulář, musí přijímající subjekt takové nepřiložení zhojit tím, že tohoto adresáta neprodleně informuje o jeho právu odmítnout přijetí uvedené písemnosti, přičemž mu zašle tentýž jednotný formulář (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, bod 50 a citovaná judikatura).

48 Soudní dvůr rozhodl, že nepřiložení jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007 nemůže způsobit neplatnost ani doručované písemnosti, ani řízení týkajícího se doručení, neboť takový důsledek by byl neslučitelný s cílem sledovaným tímto nařízením, který spočívá ve stanovení přímého, rychlého a účinného způsobu zasílání písemností ve věcech občanských a obchodních mezi členskými státy (rozsudek ze dne 6. září 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, bod 49 a citovaná judikatura).

49 Vnitrostátní právní úprava tedy nemůže stanovit, aniž by porušila nařízení č. 1393/2007, že nepřiložení tohoto jednotného formuláře musí být postihnuto neplatností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2017, Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, bod 62).

50 Předkládajícímu soudu je třeba odpovědět ve světle těchto úvah.

51 V projednávané věci ze zjištění předkládajícího soudu vyplývá, že doručení provedené přijímajícím subjektem zjevně nesplňuje minimální normy stanovené v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, jelikož žalovaná v původním řízení se o existenci dotčeného evropského platebního rozkazu dozvěděla až v okamžiku výkonu tohoto rozkazu.

52 V tomto ohledu z judikatury citované v bodech 39 a 41 tohoto rozsudku vyplývá, že prohlášení vykonatelnosti takového evropského platebního rozkazu musí být považováno za neplatné a že vnitrostátní právo upraví případné opravné prostředky, které má žalovaný k dispozici, pokud se až po tomto prohlášení ukáže, že tento platební rozkaz nebyl doručen nebo byl doručen způsobem, který nesplňuje minimální normy stanovené v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006.

53 V projednávané věci německé právo stanoví v § 1092a ZPO takový opravný prostředek, v jehož rámci je soud, jemuž byla věc předložena, povinen prohlásit takový evropský platební rozkaz za neplatný.

54 Pokud však evropský platební rozkaz nebyl žalovanému doručen nebo mu nebyl doručen způsobem, který splňuje minimální normy stanovené v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, žalovanému nejsou poskytnuty nezbytné formuláře, a to zejména formulář obsahující dotyčný evropský platební rozkaz a formulář informující jej o jeho právu podat proti tomuto platebnímu rozkazu odpor, takže není řádně informován o existenci vůči němu vydaného evropského platebního rozkazu ani o důvodech vedoucích k jeho vydání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 41).

55 Z toho vyplývá, že nedoručení evropského platebního rozkazu nebo nedodržení minimálních norem stanovených v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006 je třeba odlišovat od neposkytnutí adresátovi doručované písemnosti jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007, který informuje tohoto adresáta o jeho právu odmítnout přijetí této písemnosti v případě, že tato písemnost není vyhotovena v jazyce, o němž se má za to, že mu rozumí, nebo k ní není připojen překlad do takového jazyka.

56 I když v souladu s judikaturou citovanou v bodech 47 a 48 tohoto rozsudku nepřiložení tohoto jednotného formuláře musí být bez prodlení zhojeno přijímajícím subjektem a nemůže být postihnuto neplatností, neboť jinak by byl ohrožen cíl sledovaný nařízením č. 1393/2007, je třeba konstatovat, že tato judikatura se nepoužije v případě, kdy vnitrostátní soud prohlásí neplatnost evropského platebního rozkazu, který nebyl doručen nebo byl doručen v rozporu s minimálními normami stanovenými v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, jelikož takové zrušení je v souladu s cíli posledně uvedeného nařízení.

57 Jakmile je nárok vedoucí k vydání evropského platebního rozkazu popřen, což je zjevně případ, kdy žalovaný podá opravný prostředek proti výkonu evropského platebního rozkazu, jehož doručení je stiženo vadami, zvláštní řízení upravené nařízením č. 1896/2006 se již nepoužije, jelikož jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení, cíle zjednodušení, rychlosti a snížení nákladů, které toto nařízení sleduje, jsou totiž relevantní pouze ve vztahu k nesporným nárokům (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. září 2014, eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 39, jakož i ze dne 13. června 2013, Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, bod 42).

58 V tomto kontextu skutečnost, že se žalovaný dozví o existenci řízení o evropském platebním rozkazu, jehož doručení vykazuje vady, náhodně nebo při výkonu dotyčného platebního rozkazu, stejně jako okamžik, kdy žalovaný popře pohledávku, která je předmětem tohoto platebního rozkazu, jsou irelevantní, jelikož k podání tohoto opravného prostředku dochází, jak vyplývá z judikatury citované v bodě 39 tohoto rozsudku, nutně ještě dříve, než začne běžet lhůta stanovená pro podání odporu uvedená v čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1896/2006.

59 Sladění cílů sledovaných nařízením č. 1896/2006, a sice rychlosti a účinnosti na straně jedné a dodržování práva na procesní obranu na straně druhé, umožňuje konstatovat, že žalobce nese případná rizika spojená s nedoručením nebo doručením, které nesplňuje minimální normy stanovené v článcích 13 až 15 tohoto nařízení.

60 Jak vyplývá z čl. 1 odst. 2 nařízení č. 1896/2006, podle kterého řízení o evropském platebním rozkazu „nebrání žalobci uplatňovat nárok […] s využitím jiného řízení, které je k dispozici podle práva členského státu nebo práva Společenství“, je evropský platební rozkaz fakultativním řízením, které nenahrazuje ostatní existující řízení.

61 Kromě toho žádné ustanovení nařízení č. 1896/2006 v zásadě nebrání tomu, aby v případě zamítnutí návrhu na vydání evropského platebního rozkazu dotyčný věřitel případně uplatnil svou pohledávku v rámci nového řízení o evropském platebním rozkazu.

62 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že ustanovení nařízení č. 1896/2006 ve spojení s ustanoveními nařízení č. 1393/2007 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které v případě, že evropský platební rozkaz nebyl

žalovanému doručen nebo byl doručen v rozporu s minimálními normami stanovenými v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, je soud, k němuž byl podán opravný prostředek proti tomuto platebnímu rozkazu, povinen prohlásit tento platební rozkaz za neplatný.

Ke druhé a třetí otázce

63 Vzhledem k odpovědi na první otázku není nutné na druhou a třetí otázku odpovídat.

K nákladům řízení

64 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, ve spojení s ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech

musí být vykládána v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které v případě, že evropský platební rozkaz nebyl žalovanému doručen nebo byl doručen v rozporu s minimálními normami stanovenými v článcích 13 až 15 nařízení č. 1896/2006, je soud, k němuž byl podán opravný prostředek proti tomuto platebnímu rozkazu, povinen prohlásit tento platební rozkaz za neplatný.

Podpisy